

W ŚWIAT
Z KLASĄ

Sprawiedliwe czy niesprawiedliwe?

ZESTAW ĆWICZEŃ DO BADANIA ZMIAN
W POSTAWACH MŁODZIEŻY WOBEC GLOBALNYCH WYZWAŃ

03

Obraz mówi więcej niż tysiąc słów

9–16 LAT

30 MINUT
(można również
zapropnować
realizację części
ćwiczenia podczas
pracy zdalnej)

#CELE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU
#SYNTEZA I ANALIZA INFORMACJI
#EMPATIA

Czego chcę się dowiedzieć?

Jakie są założenia uczniów i uczennic na temat rozwoju oraz stosunek do mieszkańców krajów globalnego Południa?

Co jest potrzebne do przeprowadzenia ćwiczenia?

- Zestaw ikon z Celami Zrównoważonego Rozwoju (CZR) (każda ikona na oddzielnej kartce, dostępne na stronie: <http://www.un.org.pl/download>).
- Internet i drukarka z kolorowym tuszem.
- Arkusz odpowiedzi (wzór w załączniku).

Jak poprowadzić ćwiczenie?

- Podsumuj wcześniejsze dyskusje o CZR, walce z ubóstwem, nierównością i zmianą klimatu. Podkreśl, że Cele odnoszą się do wszystkich państw – zarówno tych znajdujących się na globalnej Północy, jak i tych z globalnego Południa (więcej o tym podziale znajdziesz w słowniczku na stronie: <https://globalna.ceo.org.pl/slowniczek>).
- Zaproponuj burzę pomysłów odpowiadającą na pytanie: jak zwiększyć świadomość na temat CZR w Waszej szkole i społeczności lokalnej? Odpowiedzi zanotuj na kartce.
- Dyskusja: czy ikony CZR przydają się w kampanii na rzecz zwiększania świadomości o nich? Jak można je poprawić? Jak poszerzyć zakres rozumienia CZR wśród mieszkańców globalnej Północy i globalnego Południa? Zapiszcie pomysły.
- Jeśli uczniowie i uczennice nie wpadną na ten pomysł, zasugeruj wykorzystanie zdjęć.
- Dobierz uczniów i uczennice w pary i rozdaj im po jednej ikonie CZR.

- Poproś uczniów i uczennice, żeby poszukali w Internecie pięciu zdjęć, które skuteczniej zilustrują dany Cel. Prosząc o realizację tego zadania, zwróć uwagę na kilka zasad, którymi należy się kierować, wybierając obrazy w tym ćwiczeniu. Zasady znajdziesz w materiale pt. *Kodeks informowania o krajach Południa – wersja dla młodzieży* dostępnym na stronie: <http://bit.ly/KodeksInformowania>. Podkreśl, że zdjęcia mogą pochodzić z całego świata.
- Następnie wydrukuj zdjęcia wybrane przez uczniów i uczennice. Przyklej ikony i zdjęcia na arkusz papieru.
- Poproś każdą parę o zapisanie zalet i wad poszczególnych zdjęć, a następnie o wybranie jednego z nich i uzasadnienie wyboru.
- Zaprezentuj plakaty wszystkim uczniom i uczennicom.
- Poprowadź rozmowę w oparciu o poniższe pytania:
 - Czy znalezienie odpowiednich zdjęć było trudne? Dlaczego?
 - Czy niektóre Cele były łatwiejsze do zilustrowania?
 - Czy uczniowie i uczennice wykorzystali zdjęcia zarówno z krajów globalnej Północy, jak i Południa?
 - Obejrzyjcie stworzone przez ONZ plakaty zawierające też konkretne działania (www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals) oraz spójrzcie na wybór zdjęć dostępny na planszach CEO: <http://bit.ly/PlanszeCZR>.
 - Wskażcie różnice i podobieństwa do wybranych przez Was zdjęć.
 - Czy przykład konkretnego działania ułatwia Wam zrozumienie Celu i jego znaczenia?

Jak analizować wyniki?

- Wykorzystajcie arkusz odpowiedzi (w załączniku), żeby skategoryzować zdjęcia oraz ich wady i zalety.
- Podczas dyskusji notuj argumenty uczniów i uczennic, zwłaszcza na temat tego, które Cele są dla nich najbar-

- dziej/najmniej istotne oraz ich stosunku do osób przedstawionych na zdjęciach.
- Zwróć uwagę na to, które zasady z *Kodeksu informowania o krajach Południa - wersja dla młodzieży* były dla uczniów i uczennic łatwiejsze, a które trudniejsze do uwzględnienia.

Jak ocenić zmianę?

- Powtórz ćwiczenie po zakończeniu procesu edukacyjnego dotyczącego zwiększania świadomości o CZR. Sprawdź, czy zdjęcia się zmieniły, np. czy uczniowie i uczennice częściej wybierają zdjęcia z państw globalnej Północy, czy wykorzystują zdjęcia ukazujące mieszkańców i mieszkanki globalnego Południa w sposób niestereotypowy.
- Oceń, czy uczniowie i uczennice z większym przekonaniem mówią o CZR, zwłaszcza o znaczeniu Celów w ich życiu.
- Porównaj, czy za drugim razem zastosowanie zasad z *Kodeksu informowania o krajach Południa - wersja dla młodzieży* było dla uczniów i uczennic łatwiejsze.

Jakie działania można zaproponować po ćwiczeniu?

- Poproś uczniów i uczennice o opracowanie własnych plakatów dla każdego Celu z wykorzystaniem własnoręcznie wykonanych zdjęć.
- Uczniowie i uczennice mogą też zrobić selfie, na którym trzymają ikonę. Kontekst zdjęcia powinien odnosić się do danego Celu.

Scenariusze i materiały, które mogą być przydatne podczas tych działań:

- Plansze CEO z poszczególnymi Celami Zrównoważonego Rozwoju i pomysłami na ich realizację w szkole: <http://bit.ly/PlanszeCZR>.
- *Kodeks informowania o krajach Południa – wersja dla młodzieży* opracowana przez CEO: <http://bit.ly/KodeksInformowania>.

- **JĘZYK POLSKI** (klasy IV-VI): scenariusz CEO pt. *Zestawienie perspektyw. Krytyczna lektura W pustyni i w puszczy Henryka Sienkiewicza*. Uczniowie i uczennice przyjrzą się temu, jak Henryk Sienkiewicz przedstawił mieszkańców i mieszkanki Afryki w powieści *W pustyni i w puszczy*. Obraz ten skonfrontują ze wskazówkami stworzonymi przez Afrykanów i Afrykanki dotyczącymi tego, jak chcieliby, żeby mówiono i pisano o Afryce i o nich samych: <http://bit.ly/CEOPustyniaPuszcza>.
- **ETYKA** (klasy VII-VIII): ćwiczenie CEO pt. *Jestem solidarny, jestem solidarna*. Podczas lekcji uczniowie i uczennice poznają CZR, zastanawiają się, czym jest zrównoważony rozwój oraz próbują zastosować w praktyce ideę solidarności społecznej i opracować własne pomysły realizacji CZR: <http://bit.ly/etykaCZR>.
- **GEOGRAFIA** (klasa VIII): scenariusz CEO pt. *Różne oblicza kontynentu afrykańskiego*. Podczas zajęć uczniowie i uczennice dowiedzą się, na czym polega stereotypowe postrzeganie Afryki przez mieszkańców i mieszkanki innych rejonów świata. Zastanowią się, z czego ono wynika oraz sformułują własne opinie o tym kontynencie na podstawie materiałów fotograficznych i pozyskanych informacji przedstawiających różne oblicza Afryki: <http://bit.ly/CEOObliczaAfrykańskiego>.
- **JĘZYK POLSKI** (szkoła ponadpodstawowa): scenariusz CEO pt. *Jak mówić o Afryce? O wrażliwości i kulturowej i językowej*. Młodzież zastanawia się nad własnymi stereotypami dotyczącymi Afryki oraz konfrontuje je ze stereotypami młodzieży z kilku krajów Afryki Zachodniej na temat Europy. Następnie zapoznaje się z ironicznym felietonem kenijskiego pisarza Binyavangi Wainainy, w którym autor wyśmiewa liczne stereotypy i skojarzenia dotyczące tego kontynentu: <http://bit.ly/JakMówićOAfryce>.
- **PLASTYKA** (szkoła ponadpodstawowa): ćwiczenie CEO pt. *Czym jest sztuka? O uniwersalności sztuki i sprawach globalnych*. Ćwiczenie wprowadza do tematyki globalnej oraz zachęca uczniów i uczennice do krytycznego spojrzenia na to, czym jest sztuka i w jaki sposób może wyrażać różnorodność i złożoność współczesnego świata. Młodzież zapoznaje się z wybranymi pracami artystek i artystów z Brazylii, Indii, Republiki Południowej Afryki i Chin oraz przeanalizuje je, zastanawiając się nad pojęciem globalizacji oraz uniwersalnością sztuki: <http://bit.ly/UniwersalnoscSztuki>.

Załącznik

Cel Zrównoważonego Rozwoju	użyte zdjęcie	komentarz uczniów/uczennic
1 Koniec z ubóstwem		
2 Zero głodu		
3 Dobre zdrowie i jakość życia		
4 Dobra jakość edukacji		
5 Równość płci		
6 Czysta woda i warunki sanitarne		
7 Czysta i dostępna energia		
8 Wzrost gospodarczy i godna praca		
9 Innowacyjność, przemysł, infrastruktura		
10 Mniej nierówności		
11 Zrównoważone miasta i społeczności		
12 Odpowiedzialna konsumpcja i produkcja		
13 Działania w dziedzinie klimatu		
14 Życie pod wodą		
15 Życie na lądzie		
16 Pokój, sprawiedliwość i silne instytucje		
17 Partnerstwa na rzecz celów		